

NYT OM MILJØ & UDVIKLING

April 2008 • Nr. 52

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling er et samarbejde mellem 20 danske miljø- og udviklingsorganisationer. 92-gruppen arbejder for fremme af en bæredygtig udvikling i verden.

WWF-Canon / Michel Gunther

Indhold

Bæredygtighed uden støttehjul – men ikke på frihjul	1	Afrika Kommissionen: Kan der siges noget nyt?	8
Modig men meget mangelfuld.....	3	Kvindekommissionen og finansiering: Det var på tide – men ikke tilstrækkeligt.....	8
Fælles penge til fælles goder	3	EPA – lang vej endnu	9
En lille energiaftale.....	5	Jennifer Morgan i København.....	10
Sverige vil løfte EU's klimamål	5	ARRANGEMENTER	11
Forsigtige klima-skridt mod København ...	6		
Er WTO på vej ud af krisen?	7		

Bæredygtighed uden støttehjul – men ikke på frihjul

Af fødevareminister Eva Kjer Hansen (V)

EU's fælles landbrugspolitik har ikke altid været lige rationel.

Et eksempel er sydeuropæisk EU-støttet eksport af dåsetomater til vestafrikanske lande til dumpingpriser. De produktions-

støttede tomater har været med til at besværliggøre produktionen for de lokale afrikanske landmænd og grønsagsavlere. Men det har faktisk også haft store omkostninger inden for fællesskabet. Det har holdt liv i en urentabel produktion, som betyder, at den enkelte sydeuropæiske tomatavler er blevet fastholdt i en økonomisk ikke-bæredygtig situation.

Den fælles landbrugspolitik blev til i en tid, hvor forsyningssikkerhed var et problem for europæiske lande. Sådan er det ikke mere. Efter 80'ernes smørbyrge og rødvinssøer har man flere gange reformeret landbrugspolitikken, senest i 2003. Med 2003-reformen afkoblede man støtten og styrkede landdistriktspolitikken. Det var et vigtigt skridt mod både et mere økonomisk og miljømæssigt bæredygtigt landbrug.

Vi er nu midtvejs mellem den seneste reform og en kommende reform af landbrugspolitikken. Og man har valgt at underkaste "patienten" et sundhedstjek. Oplægget om et sundhedstjek fra Mariann Fischer Boel og Kommissionen er, at man skal se på uhensigtsmæssigheder og forenklinger inden en større fremtidig reform.

Men jeg ser meget gerne, at man benytter lejligheden til være mere ambitiøs. For hvorfor vente til 2013? Som jeg ser det, er landbrugserhvervet sundt nok til at køre uden støttehjul. Støttehjulet hæmmer faktisk en nødvendig strukturudvikling i EU.

“Målet er en bred aftale med bedre markedsadgang inden for bl.a. landbrug”

Men EU's landbrug står også overfor andre udfordringer. Landbruget skal også være

med til at bidrage til mindske af klimaforandringerne, samtidig med at sektoren skal tilpasse sig nye nedbørs-mønstre, ekstreme vejrforhold, ændrede temperaturer, vandressourcer og jord-bundsforhold.

Derfor skal vi have omlagt den direkte landbrugsstøtte fra markedsstøtte til landdistriktsstøtte, så vi i fællesskab bedre kan imødegå disse udfordringer – både på nationalt og europæisk plan.

Vi skal fastholde en fælles landbrugspolitik i EU og undgå en renationalisering. For det vil sandsynligvis betyde en usund mellemstatslig konkurrence med fokus på at producere mest muligt uden nødvendige hensyntagen til miljøet.

“[...] Landbrugserhvervet [er] sundt nok til at køre uden støttehjul. Støttehjulet hæmmer [...] en nødvendig strukturudvikling i EU”

Men det er ikke kun i EU, der skal gøres en indsats. Regeringen bakker således fuldt op om Kommissionens linje i WTO-forhandlingerne. Målet er en bred aftale med bedre markedsadgang inden for bl.a. landbrug – derfor: væk med eksportstøtte og toldmure. Jeg ser meget gerne, at man opnår en øget liberalisering af verdenshandlen med klare nettofordele for alle. Det vil gavne samfundet som helhed, den danske og den europæiske landmand, men så sandelig også landmænd i for eksempel Vestafrika. Fremtidens danske og europæiske landbrug skal være uden det hæmmende støttehjul, men ikke på frihjul. Det skal udvikle sig til et dynamisk erhverv på et både økonomisk og miljømæssigt bæredygtigt grundlag. Det er regeringens mål med den fremtidige fælles landbrugspolitik.

Modig men meget mangelfuld

Af Christian Friis Bach, international chef i Folkekirkens Nødhjælp

Det er på mange måder en modig proces EU's landbrugskommissær Mariann Fischer Boel har sat i gang med "sundhedstjekket" af den europæiske landbrugspolitik. Modig fordi modstanden mod reformer fortsat er massiv især i Frankrig og Sydeuropa. Og modig fordi sundhedstjekket lægger op til mere vidtgående ændringer på en række områder end forventet.

Men sundhedstjekket er samtidig en yderst mangelfuld reformproces. Den fortsatte proces mod afkobling af landbrugsstøtten er helt central. Der er derfor et stærkt behov for at få lagt en langsigtet plan for udfasning af landbrugsstøtten - også enkeltbetalingsordningen, som fortsat forvrider produktionen. Det får vi ikke med "sundhedstjekket".

Mest slående er det, at markedsadgangen stort set helt er udeladt af både sundhedstjekket og af de seneste landbrugsreformer, herunder det vigtige frugt- og grøntområde.

"Der er derfor et stærkt behov for at få lagt en langsigtet plan for udfasning af landbrugsstøtten"

Her slipper modet op. Det er yderst bekymrende. Markedsadgangen er helt central for en række af verdens fattige lande og for at sikre en aftale i Doha-runden i Verdenshandelsorganisationen, WTO. Ved bevidst ikke at medtage markedsadgangen i landbrugsre-

formprocessen vælger landbrugskommissæren både at spille hasard med de globale landbrugsforhandlinger og at give efter for protektionistiske tendenser i Europa. Den ofte hørte begrundelse er, at yderligere åbninger af markedsadgangen må afvente en global handelsaftale, men det argument bider sig selv i halen. For uden langt bedre tilbud om markedsadgang fra EU bliver der ikke en global aftale.

"[...] Uden langt bedre tilbud om markedsadgang fra EU bliver der ikke en global aftale"

Det er særligt skuffende i lyset af, at de historiske høje fødevarerpriser giver en unik mulighed for langt mere grundlæggende reformer af import og eksportinstrumenterne i den europæiske landbrugspolitik.

Reformer, der kunne gennemføres uden betydelige omkostninger for de europæiske landmænd. Den mulighed vælger kommissionen at ignorere.

Sundhedstjekket er derfor modigt men meget mangelfuldt. Glemte er ulandene. Glemte er en global landbrugsaftale. I en tid med risiko for økonomisk recession, fødevarerangel og alvorlige globale konsekvenser af klimaforandringerne for verdens fattige lande, er det langt fra godt nok. Derfor er Danmarks stemme og indflydelse vigtig.

Fælles penge til fælles goder

Af Rikke Lundsgaard, Danmarks Naturfredningsforening

Den fælleseuropæiske landbrugspolitik (CAP) skal levere fælles goder i form af miljø, natur, sundhed, dyrevelfærd, kvalitetsfødevarer etc. for de mange milliarder europæiske skattekrone. Det skal være CAP'ens hovedopgave i fremtiden, og det

er vigtigere end, at der bliver sparet på landbrugsbudgettet.

Danmarks Naturfredningsforening [...] arbejder [...] på, at landdistriktspro-

grammet kommer til at fylde mindst 20% af landbrugsstøtten

Det er derfor positivt, at landbrugskommissær Mariann Fischer Boel tager livtag med landbruget i sit udspil til det såkaldte sundhedstjek af EU's landbrugspolitik. Især er det fra en national vinkel godt, at hun lægger op til, at der skal mange flere midler til landdistriktsprogrammet. Det er herfra pengene til miljøbeskyttelse, biodiversitet i landbruget, dyrevelfærd og økologi kommer. Danmarks Naturfredningsforening og hele den europæiske miljø-NGO-verden arbejder ihærdigt på, at landdistriktsprogrammet kommer til at fylde mindst 20 % af landbrugsstøtten. Derfor er det et skridt i den rigtige retning, at kommissæren foreslår, at der skal overføres op til 13 % af den direkte støtte til landdistriktsprogrammet. Det står i modsætning til den hidtidige danske politik på området.

Det er også værd at glæde sig over, at kommissæren foreslår, at der skal lægges et

loft over, hvor meget den enkelte landmand kan modtage i støtte. De penge, man sparer i den sammenhæng, kan gå til blandt andet natur- og miljøformål.

“[...] Landbrugspolitikken [...] har stor og afgørende betydning for, hvordan naturen og miljøet i Europa har det”

Til gengæld savnes konkrete forslag til, hvordan man i fremtiden vil kompensere for, at landmændene nu ikke længere skal lægge deres jord brak. I Danmark drejer det sig om, at ca. 150.000 hektar kan blive pløjet op i de næste år. Det er brandærgeligt, fordi brakken fungerer som trædesten for naturen ind imellem de dyrkede marker.

Det er vigtigt at holde fast i, at landbrugspolitikken og landbrugsproduktionen har stor og afgørende betydning for, hvordan naturen og miljøet i Europa har det, og at den fælleseuropæiske landbrugspolitik derfor skal indrettes derefter.

Vidste du...?

De skyhøje oliepriser har fået kreativiteten til at blomstre i energiselskaber verden over. En af de nye ideer er at omdanne kul til flydende brændstof, som kan erstatte benzin. Under 2. Verdenskrig fik nazisterne brændstof til deres tanks på den måde, og da den internationale olie-boycot satte ind overfor apartheid-regimet i Sydafrika, tyede man også til denne metode.

På en konference i Paris i sidste uge kom det frem, at selskaber i USA, Australien, Tyskland, Polen, Kina og Indien har planer om at kopiere metoden. Og hvad er så problemet? Udslippet af kuldioxid er dobbelt så højt som ved brug af olie.

En lille energiaftale

Af Anne Grete Holmsgaard, Klima- og energifordfører, SF

Energiaftalen fra 21. februar i år er det, som jeg vil kalde en lille energiaftale. Lille fordi den kun dækker de næste 4 år, fordi resultaterne er beskedne, og fordi virkemidlerne til at få energiforbruget ned i for høj grad er sparket ud i diverse arbejdsgrupper. Årsagen er, at der ganske enkelt ikke var vilje hos regeringen til for alvor at være visionær og ambitiøs.

Klimaministeren ville muligvis gerne være gået videre, men det ville skatteministeren ikke. Han var sat på som vagthund og det blev i sidste ende ham og DF, der bestemte. Det understreger for mig, hvor vigtigt det er at få brudt det nuværende flertal, hvis Danmark skal træde ind i gruppen af foregangslande. Fristelsen til at sige nej til aftalen var stor. Omvendt har det været afgørende for os at få brudt det dødvande, der nu har kendetegnet dansk energipolitik i mange år, hvor tingene går den gale vej.

[...] Der [var] ganske enkelt ikke [...] vilje hos regeringen til for alvor at være visionær og ambitiøs"

Blandt de vigtigste ting i aftalen er: En aftale om at energiforbruget skal ned med ½ % om året i forhold til energiforbruget i 2006 – den første aftale overhovedet, hvor

energiforbruget skal falde; en aftale om at der skal følges op hvert år og tages supplerende initiativer, hvis målene ikke nås; 2 nye havvindmølleparker; 150 MW ekstra vind på land og bedre afregningsvilkår; en garantiordning for folk, der vil etablere møllelaug og stærkere lokalt medejerskab (vigtigt af hensyn til det folkelige engagement); bedre afregning for biogas og et samlet mål på 20 % VE i 2011 – mod de nuværende godt og vel 15 %; et videnscenter for energirigtig renovering; 100 mio. til de små VE teknologier herunder til solceller integrerede i bygningselementer; 30 mio. til en forsøgsordning med elbiler og en række arbejdsgrupper, der bl.a. skal komme med forslag til, hvordan CO₂-udslippet på Nordsøen kan nedbringes; ændrede regler for almene boliger, så der kan komme skub i lavenergibyggeri og en strategi for reduktion af energiforbruget i eksisterende bygninger.

" [Det er] vigtigt [...] at få brudt det nuværende flertal, hvis Danmark skal træde ind i gruppen af foregangslande"

Hver for sig små, vigtige tiltag. Men skammeligt nok valgte regeringen samtidigt, sammen med DF at ophæve kulforbuddet på Avedøre 2 og Skjærbæk.

Sverige vil løfte EU's klimamål

Af John Nordbo, leder af klimaprogrammet i WWF Verdensnaturfonden

Alle partier i den svenske rigsdag er enige om, at EU hurtigst muligt bør opjustere sin klimamålsætning, og svenskerne er parate til selv at stå for en større del af indsatsen. Det fremgår af en betænkning fra en kommission nedsat af det svenske parlament, som blev offentliggjort i marts.

"Spørgsmålet er, hvad Danmark gør"

Målet med den pakke af klimainitiativer, som EU-Kommissionen fremlagde i januar, var at reducere udslippet af drivhusgasser med 20 % i 2020 (ift. 1990-niveaue). En opjustering af målet kunne komme på tale, hvis det lykkes at indgå en global klimaftale i 2009. De svenske rigsdagsmedlemmer beklager, at EU ikke allerede nu sætter kurs mod en reduktion på 30 %. De ønsker, at EU udviser globalt lederskab.

Svenskerne vil selv gå foran. Betænkningen indeholder en handlingsplan for reduktion af Sveriges udslip af drivhusgasser med 38 % i 2020. De svenske udslip ligger i dag 9 % under 1990-niveauet, så der vil være tale om årlige reduktioner på over 2 procentpoint, hvis planen føres ud i livet. Det er betydeligt højere end ambitionsniveauet i det energiforlig, som blev indgået i Folketinget i februar.

“De svenske rigsdagsmedlemmer [...] ønsker, at EU udviser globalt lederskab”

Der er imidlertid ikke total enighed i den svenske rigsdag. Oppositionen med Socialdemokraterne i spidsen mener, at Sverige skal reducere sine egne hjemlige udslip med 40 % i 2020. Hertil kommer et bidrag fra køb af kvoter fra klimaprojekter i u-lande. Sidste forår stod Anders Fogh Rasmussen sammen med den svenske statsminister bag en udmelding om, at EU skulle reducere sine udslip med 30 % i 2020. Det står nu klart, at svenskerne holder fast. Spørgsmålet er, hvad Danmark gør.

Forsigtige klima-skridt mod København

Af Troels Dam Christensen, Koordinator for 92-gruppen

”Toget mod København har nu forladt stationen”. Sådan udtalte Klimakonventionens chef Yvo de Boer efter det nylige klimakonventionsmøde i Bangkok. Bangkok-mødet var første stop efter det store klimamøde på Bali i december, hvor verdens lande blev enige om at sætte en proces i gang frem mod en ny global klimaaftale i København i 2009. Hovedfokus på Bangkok-mødet var derfor at blive enige om en mere detaljeret arbejdsplan for forhandlingerne de næste to år frem til København. Og det lykkedes til sidst, men først efter en del slagsmål i mellem især de rige lande og udviklingslandene om, hvem der skal yde hvad for at stoppe den globale klimakrise.

Det var i det hele taget svært at genfinde samarbejdsånden fra Bali. Mange af landene var tilbage i de sædvanlige skyttegrave med skarp retorik mellem især rige og fattigere lande.

Ikke mindst Japan kastede grus i maskinen. De insisterede på, at en fremtidig klimaaftale i høj grad skal bygge på aftaler om reduktioner af drivhusgasudslip fra bestemte sektorer og fik antydet, at der skulle gælde

samme sektorkrav til både rige og fattige lande. Da klimakonventionen bygger på, at de rige lande skal gå forrest med drivhusgasreduktioner, blev dette synspunkt ikke godt modtaget af udviklingslandene.

“Det var i det hele taget svært at genfinde samarbejdsånden fra Bali”

Ønsket om at få gang i overførelsen af teknologi og finansiering mellem rige og fattigere lande - som landene har forpligtet sig til i Klimakonventionen - spillede også en central rolle. Her påpegede flere udviklingslande, at den klimafond, som USA, Japan og Storbritannien er ved at oprette under Verdensbanken, ikke er den rigtige måde at gøre dette på. Fonden er opstået uden tilstrækkelig involvering af udviklingslandene og relation til klimaforhandlingerne og risikerer dermed at underminere forhandlingerne.

“Ikke mindst Japan kastede grus i maskinen”

Klimaforhandlingstoget har således nok forladt perronen mod København, men med

mindre verdens ledere beder deres forhandlere bevæge sig hurtigere frem på de næste forhandlingsmøder, forbliver toget et bumletog, der måske ikke når til perron i København i tide.

92-gruppen har sendt brev til Udviklingsministeren og Klima- og energiministeren om vores bekymring over den nye klimafond under Verdensbanken. Brevet kan findes på 92-gruppens hjemmeside www.92grp.dk

Er WTO på vej ud af krisen?

Af Morten Emil Hansen, Folkekirkens Nødhjælp

Først skulle det have været starten af året, så blev prognosen ændret til april, pt. tales der om maj, og enkelte er allerede begyndt at lufte juli som et muligt kompromis. Efter lang tids stilstand er der måske blevet pustet liv i de kuldsejlede WTO forhandlinger. Den gryende optimisme skyldes nye forhandlingsudspil på henholdsvis landbrug og industrivarer, som bygger på flere vigtige kernesynspunkter fra G20-Gruppen, og de er derfor blevet rimelig pænt modtaget af udviklingslandene. Alligevel vurderes chancerne for en aftale som moderate.

“De kommende uger bliver derfor endnu engang afgørende”

I EU kæder man forsat forhandlingerne på landbrug, industrivarer og serviceydelser tæt sammen, og man er ikke parat til indgå aftaler på landbrugsområdet uden modydelser. USA er ligeledes kritisk, men samtidig meget passiv i forhandlingerne pga. det amerikanske præsidentvalg og forhandlingerne om den amerikanske 'farm bill', som pt. er en hovedprioritet for de amerikanske landmænd. De kommende uger bliver derfor endnu engang afgørende.

“Efter lang tids stilstand er der måske blevet pustet liv i de kuldsejlede WTO forhandlinger”

Først venter vi på de reviderede forhandlingsudspil, og herefter forsætter møderne mellem WTOs generalsekretær Lamy og en lille lukket kreds af lande på embedsmandsniveau. Som ved tidligere WTO forhandlinger er de fattigste udviklingslande dårligt repræsenterede. Samtidig står USA midt i en valgkamp og vurderes derfor til at have et meget begrænset forhandlingsmandat, mens EU-udvidelsen har skabt en ny protektionistisk bevægelse, igen med Frankrig i spidsen, som mener, at EU-Kommissionen forhandler på kanten af sit mandat. EU's handelskommissær Peter Mandelson har lagt stor personlig prestige i et forhandlingsgennembrud, men står svagt både internt i Kommissionen og overfor medlemslandene.

Fra dansk side bør man være særligt opmærksom på mængden af følsomme produkter, som kan undtages for liberaliseringer. EU og USA's nuværende krav giver ikke megen rum for reelle markedsåbninger. Samtidig er der stor uklarhed om de tropiske produkter, som f.eks. sukker og ris, idet de pt. ikke kan kategoriseres som følsomme produkter af udviklingslandene og dermed undtages for liberaliseringer. Organisationerne i 92-gruppen følger forhandlingerne tæt i de kommende uger og vil være til stede i Geneve, hvis det, trods alle udfordringer, skulle lykkedes at afholde en ministerkonference.

Afrika Kommissionen: Kan der siges noget nyt?

Af Vagn Berthelsen, Generalsekretær i IBIS

Statsministeren står i spidsen for den Afrika Kommission, der i det kommende år skal arbejde med nye strategier for Afrika og specielt have fokus på 'unge og beskæftigelse'. Danmark har lavet to Afrika-strategier indenfor de sidste 2-3 år, så det første spørgsmål er klart, om der kan siges og tænkes noget nyt, eller om Kommissionen mere er tænkt som et redskab til at profilere Danmark og statsministeren. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at statsministeren diskuteres i forbindelse med diverse europæiske topjobs.

"[...] At skabe meningsfyldt beskæftigelse for unge er en hovedopgave"

Jeg tror faktisk, at Kommissionen kan komme til at gøre en positiv forskel med det valgte fokus. I de fleste afrikanske lande udgør unge under 15 år halvdelen af befolkningen, og arbejdsløsheden er uhyggelig høj. Unge søger til byerne, mange finder tilfældig beskæftigelse i den uformelle sektor, men for mange andre er kriminalitet den eneste måde at overleve på. Unge, der lever på kanten, udgør en socialt tikkende bombe, og bomben detonerer eller aktiveres let, når der er uro, uro der også kan være politisk motiveret.

Jeg har lige besøgt Liberia, en absolut 'skrøbelig stat', som FN-tropperne holder sammen på. Efter en langvarig borgerkrig står landet overfor enorme problemer. De unge uden arbejde dominerer også her bybilledet, men efter borgerkrigen har det en særlig dimension: Mange har været børnesoldater, de har mistet job - men også identitet og prestige. De er lette at rekruttere for kriminelle bander, og mobiltelefoner og små motorcykler er ideelle værktøjer, også for kriminelle. På landet er mulighederne få og små for de unge. Det er ikke særlig attraktivt at blive landmand, for landbruget giver i bedste fald kun mulighed for at overleve.

"Kommissionen kan komme til at gøre en positiv forskel med det valgte fokus"

Der er ingen lette løsninger i lande som Liberia. Det er nødvendigt at arbejde med en lang række tiltag for at få gang i en positiv udvikling. Men at skabe meningsfyldt beskæftigelse for unge er en hovedopgave. Hvis Afrika Kommissionen kan bidrage til løsningen af den opgave, er det absolut umagen værd.

Kvindekommissionen og finansiering: Det var på tide – men ikke tilstrækkeligt

Af Janice G Førde, Kvindernes Ulandsudvalg, KULU

Fokus for FN Kvindekommissionens (CSW) 52. session var *"finansiering af ligestilling og styrkelse af kvinderettigheder og kvinders stilling i samfundet"*. Finansiering af

kvinderettigheder blev hermed sat øverst på dagsorden for første gang siden Kvindekommissionens etablering i 1946. Formålet med CSW-mødet var at sikre faglige input

fra et ligestillings- og kvinderettighedsperspektiv til de kommende internationale processer for finansiering af udvikling og bistandseffektivitet. Desuden var målet at lægge politisk pres på medlemslandene for at få dem til at virkeliggøre aftaler og aktionsplaner for ligestilling, kvinderettigheder og udvikling.

“[...] Der er ingen specifikke forpligtelser eller konkrete mål [...]”

Blandt NGO'erne var stemningen, at 'det er på høje tid' at diskutere finansiering, efter de mange uindfrieede løfter vedtaget på internationale konferencer og topmøder i de sidste 18 år.

I konferencens slutdokument bekræftes det, at ligestilling og styrkelse af kvinderettigheder er nødvendige for at opnå udvikling, og at de mange forpligtelser på området ikke er blevet implementeret. Til trods for slutdokumentets svage sprog, lykkedes det

at bekræfte behovet for en bedre finansiering, også af kvinderettighedsorganisationer og deres arbejde samt støtte til en stærkere og bedre finansieret FN ligestillings- og kvinderettighedsstruktur. Ligeledes er "finansiering" af udviklingsmålene, herunder MDG 3 og internationale aftaler nævnt.

“Blandt NGO'erne var stemningen, at 'det er på høje tid' at diskutere finansiering”

Behovene er noteret, men der er ingen specifikke forpligtelser eller konkrete mål og bindende tidsfrister nævnt. Mekanismer for monitorering af midler brugt på ligestilling og kvinderettigheder er heller ikke fastsat. Køn og klima blev taget med i konklusionerne som et nyt og kommende emne, og det var et af de populære emner i debatten under samlingen.

For mere information se www.kulu.dk

EPA – lang vej endnu

Af Henrik Bang Andersen, kampagnemedarbejder i IBIS

Forhandlingerne om økonomiske partnerskabsaftaler (EPA) mellem EU og 78 af dets tidligere kolonier i hhv. Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS) er langt fra overstået.

Det var med nød og næppe, at EU sidste år formåede at presse 35 AVS lande til at indgå enten en komplet EPA-handelsaftale eller en interim/del-aftale, der kun dækker varehandel. Aftalerne markerer en betydelig drejning i forløbet, idet aftalerne i højere grad er blevet indgået med individuelle lande snarere end regioner. Dermed risikerer aftalerne nu at opbryde landenes regionale integration, som ellers har været et centralt mål for forhandlingerne. I en samlet AVS-deklaration udsendt d. 13. december 2007 beklagede AVS-ministrene derfor at: "Den Europæiske Unions merkantalistiske interesser vægtes over AVS-landenes udviklings- og regionale integrationsinteresser".

“Det [er] vigtigt, at de danske politikere ikke betragter forhandlingsforløbet som overstået”

Et centralt område for forhandlingerne i 2008 bliver de nye handelsrelaterede emner så som service, investering, offentlige indkøb og konkurrence. EU har længe presset på for, at disse emner også skal dækkes af EPA-forhandlingerne, selvom de ikke er et krav fra WTO. AVS-landene har omvendt strittet meget imod. En liberalisering af reglerne vil for eksempel betyde, at AVS-landene forhindres i at stille krav til udenlandske investorer om benyttelse af lokale underleverandører og samarbejde med lokale investorer. Hvor statslige kontrakter til at bygge skoler, hospitaler og informationsteknologi ofte udbydes til lokale virksomheder for at skabe arbejdspladser og styrke lokale virksomheder og industri, vil inddragelse af de nye emner betyde krav om libe-

ralisering i offentlige indkøb. Alle statslige projekter og indkøb vil også skulle udbydes til europæiske virksomheder.

“Et centralt område for forhandlingerne i 2008 bliver de nye handelsrelaterede emner”

Derfor er det vigtig, at de danske politikere ikke betragter forhandlingsforløbet som

overstået. Folketingets vedtagelse af 24. januar, 2007 om at “formålet med økonomiske partnerskabsaftaler med EU er at fremme AVS-landenes udvikling og fattigdomsbekæmpelse gennem deres integration i verdenshandelen”, er i følge AVS-ministrenes udmelding ikke blevet indfriet endnu.

Jennifer Morgan i København

Af Christian Ege, Det Økologiske Råd

Jennifer Morgan er en af de helt centrale spillere på den internationale NGO-scene i forhold til klimaforhandlingerne. Hun besøgte København d. 10. april på et møde arrangeret af Politiken og Det Økologiske Råd. Hun var tidligere en af WWFs topforhandlere og deltager nu i sin egenskab af direktør for tænketanken E3G, baseret i Berlin. Som sådan er hun en højt respekteret sparringpartner for en række politiske ledere, herunder vores egen Connie Hedegaard. Hun er en af de få, der vover at give bud på, hvordan en Københavns-aftale kan ende med at se ud.

Her er nogle brudstykker af, hvad hun sagde: Det skal ende med 25 - 40 % lavere udslip i de rige lande i 2020 sammenlignet med 1990 – og med et forpligtende medspil fra de store ulande. Det kræver bl.a., at kvotehandlen udvides til et langt større geografisk område, at CO₂-kvoter sælges og ikke foræres væk til virksomhederne, samt at man stopper totalt for udbygning med kulfyrede værker. Desuden skal CDM-

mekanismen, hvor rige lande kan få CO₂-kvoter ved at investere i projekter i ulande, revideres, så den ikke længere bygger på enkeltprojekter.

“Det skal ende med 25 - 40 % lavere udslip i de rige lande i 2020 sammenlignet med 1990”

De store ulande skal – selv om de formentlig ikke går med til nationale reduktionsmål - fremvise sektorpolitikker, f.eks. for vedvarende energi og energieffektivisering, som er så ambitiøse, at de sammen med ilandenes initiativer kan vende den globale udvikling til en faktisk reduktion af de samlede udslip.

ARRANGEMENTER

Hvornår: Søndag d. 11.
maj 2008 kl. 16.00
Hvor: Christians Kirke,
Strandgade 1,
Christianshavn,
København K

Støttekoncert med Etta Cameron & the African Chair

Støttekoncert: Etta Cameron & the African Chair
til støtte for Kvindernes U-landsudvalgs arbejde
Billetter kr. 160 på Billetnet, posthus eller ved indbetaling til
Nordea 2191 8968 139 453.
Yderligere oplysninger www.kulu.dk

Mandag d. 14. april 2008
kl. 19.00
Rosenørns Alle 12, 5. sal,
København V

Mød Mama Koite, FEMNET Mali's forkvinde

Offentligt møde: Polygami og kvinderettigheder til debat i Mali
Mød Mama Koite, FEMNET Mali's forkvinde
Alle er velkomne. Entre: kr. 25.
Yderligere oplysninger: www.kulu.dk

15. april 2008 kl. 16.00 –
18:30
Folkekirkens Nødhjælps
Kantine
Nørregade 15,
1165 København K

Mød Judy Kamanyi

Mød Judy Kamanyi fmd. for Mellempfolkeligt Samvirkes rådgi-
vende bestyrelse i Uganda. Emne: Globalisering, det civile sam-
fund og arbejdet med for skabe lighed mellem kønnene. Mødet
foregår på engelsk.
Arrangør: Mellempfolkeligt Samvirke / Kønsnet
Læs mere på www.ms.dk/kalender

7 forskellige byer landet
over i løbet af april og maj

Debat om optagelse i Action Aid International

Mellempfolkeligt Samvirke inviterer til debat om optagelse i
Action Aid International? Mellempfolkeligt Samvirke skal på
generalforsamlingen i 2008 beslutte hvorvidt MS skal blive en
del af Action Aid International. Forud for bestyrelsens indstil-
ling til generalforsamlingen vil bestyrelsen gerne i dialog med
medlemmer og andre interesserede.
Se tid og sted på www.ms.dk/kalender

18. maj fra 11:00- 14:00

Mellempfolkeligt Samvirke afholder landsindsamling 18. maj

Mellempfolkeligt Samvirke afholder landsindsamling 18. maj.
Mellempfolkeligt Samvirkes landsindsamling støtter fred og
forsoningsarbejde i Kenya efter de uroligheder som har været i
forlængelse af valget
Tilmeld dig som indsamler på www.ms.dk

2. tirsdag i måneden
kl. 17.00-19.00
Hvor: En cafe i Køben-
havn
(Se:
www.greendrinks.org.)

Green Drinks København

I over 300 byer verden over mødes folk med interesse for miljø til en månedlig uformel komsammen kaldet Green Drinks. Hensigten er at skabe netværk på tværs af NGO'er, industri, universiteter og andre med interesse for miljø, bæredygtighed og CSR. Mange mennesker har på denne måde udvekslet erfaringer, fundet jobs, skabt netværk, m.v.

Pris: Gratis, men tilmelding modtages gerne: Green-drinks.cph@gmail.com

Yderligere oplysninger: Kontakt Anders Knudsen: 2239 0103

Øko-kalenderen på Øko-info

Nyt om grønne og økologiske arrangementer fra hele landet på:
www.eco-info.dk

Redaktion

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af Troels Dam Christensen, Mette Bloch Hansen, 92-gruppen, Constance Hegner og Johanne Floris, WWF Verdensnaturfonden

Tidligere numre kan ses på
www.92grp.dk
Såfremt nyhedsbrevet ønskes afmeldt, sendes mail til
j.floris@wwf.dk

92-gruppen

c/o Care Danmark
Nørrebrogade 68 B
2200 København N
T 35 24 50 90
E 92-gruppen@dn.dk